

รูปแบบการบริหารจัดการกองทุนสัจจะออมทรัพย์ในเขตพื้นที่ตำบลจรเข้มาก อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

The Management of Truthfulness Saving Fund in the Area of Chorakhe Mak Subdistrict, Prakhonchai District, Buriram Province

อรทัย หนูแก้ว¹
โชสิตา ลำสัน²
มีทนา ทวีเกษ³
พรรษา หมายประโคน⁴
สุพัตรา รักการศิลป์⁵
ผกามาศ มุลวันดี⁶

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารจัดการกองทุนสัจจะออมทรัพย์ในเขตพื้นที่ตำบลจรเข้มาก อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะกรรมการกองทุนสัจจะออมทรัพย์หมู่บ้านจรเข้มาก จำนวน 12 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต และการสนทนากลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานอาจมีปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการกองทุนสัจจะออมทรัพย์ 3 ด้าน ดังนี้ 1.1) ด้านการบริหารจัดการกองทุนสัจจะออมทรัพย์ พบว่า สมาชิกบางคนมีการส่งเงินกองทุนช้ากว่ากำหนด ซึ่งทำให้คณะกรรมการไม่สามารถนำเงินไปส่งให้ทางธนาคารได้ต้องรอเก็บรวบรวมให้ครบตามจำนวนสมาชิก และการนัดประชุมสมาชิกกองทุนสัจจะออมทรัพย์สมาชิกมาประชุมไม่ครบทำให้สมาชิกไม่รู้ข่าวสารที่ประธานกองทุนสัจจะออมทรัพย์ได้ชี้แจง 1.2) ด้านสมาชิก พบว่า สมาชิกมีจำนวนเพิ่มขึ้น ความต้องการกู้ยืมเงินก็เพิ่มมากขึ้น จึงเป็นปัญหาเรื่องการเงินของกองทุนเมื่อถึงเวลาที่ต้องจ่ายเงินกู้ นอกจากนี้การเสนอแต่งตั้งกรรมการชุดใหม่ส่วนใหญ่ไม่มีใครอยากเป็นกรรมการทำให้ไม่มีคนใหม่ๆ เข้ามาเป็นคณะกรรมการ จะมีแต่คณะกรรมการชุดเดิมที่หมุนเวียนในการดำเนินงาน และ 1.3) ด้านแหล่งเงินทุน พบว่า แหล่งเงินทุนที่ไหลเข้าสู่กองทุนสัจจะออมทรัพย์มีเพียงช่องทางเดียว คือเงินออมสัจจะขั้นต่ำเดือนละ 20

¹ นักศึกษาหลักสูตรบัญชีบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
email: orathai4192@gmail.com

² นักศึกษาหลักสูตรบัญชีบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

³ นักศึกษาหลักสูตรบัญชีบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

⁴ นักศึกษาหลักสูตรบัญชีบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

⁵ อาจารย์ประจำหลักสูตรบัญชีบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

⁶ อาจารย์ประจำหลักสูตรบัญชีบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บาท ที่สมาชิกต้องส่งเข้ากองทุน โดยยังไม่มีเงินสมทบจากรัฐบาลผ่านโครงการสนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชน นอกจากนั้นยังไม่พบแนวคิดใหม่ในการหารายได้เข้าสู่กองทุน 2) รูปแบบการบริหารจัดการกองทุนสัจจะออมทรัพย์มี ดังนี้ 2.1) สร้างจิตสำนึก และกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน 2.2) เลือกสรรคนดีเป็นกรรมการ 2.3) จัดทำระเบียบข้อบังคับ 2.4) การจัดตั้งกองทุนสัจจะออมทรัพย์ 2.5) เก็บเงินออมสัจจะจากสมาชิกเพื่อปล่อยเงินกู้ 2.6) รับชำระดอกเบี้ยทุก ๆ 3 เดือนส่งธนาคาร 2.7) รับชำระเงินต้นทุกสิ้นปีส่งธนาคาร 2.8) จัดสรรกำไร และ 2.9) ณ สิ้นปีปิดงบแสดงฐานะการเงิน

คำสำคัญ : รูปแบบการบริหารจัดการ, กองทุนสัจจะออมทรัพย์หมู่บ้าน

Abstract

This research aimed to study the management of truthfulness saving fund in the area of Chorakhe Mak Sub-district, Prakhonchai District, Buriram Province. The data were collected from 12 Chorakhe Mak Subdistrict truthfulness saving fund's committee. The research instruments used were interview, observation, and group discussion. The results revealed that 1) the operation may have problems and obstacles in managing truthfulness saving fund in 3 ways as follows: 1.1) the management of truthfulness saving fund, it was found that some members paid the money to the fund late than the date specified; as a result, the committee could not take the money to deposit with the bank and had to wait for all unpaid money left until every member did. Also, some members did not attend the member meeting; thus, they did not know information the group president had informed; 1.2) the members, the findings showed that the more members increase, the more money is needed to be borrowed; consequently, this became money problem of the fund when it was the time to give the loan. Besides, no member wanted to be the fund committee when the new committee appointment was proposed; thus, there was no new faces come to be committee. Therefore, there was only the same original committee rotating to run the operation; and 1.3) financial source, it was found that there was only a financial source channel for the fund; that is, a member had to pay a monthly minimum 20 baht truthfulness saving to the fund. Also, there was no contribution from government through a community welfare promotion project. In addition, there was no new idea in financing the fund. 2) The management of truthfulness saving fund was as follows: 2.1) creating awareness and learning process together; 2.2) selecting good person a committee; 2.3) setting up regulations; 2.4) establishing truthfulness saving fund; 2.5) collecting truthfulness saving money from money for releasing loan; 2.6) collecting interest every 3 months to pay to the bank; 2.7) collecting principal every year end to pay to the bank; 2.8) appropriating profit; and 2.9) annual closing and showing financial statement

Keywords : Management, Village Truthfulness Saving Fund

บทนำ

รัฐบาลได้มีนโยบายในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติสำหรับเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอีกทั้งเพื่อให้ท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินทุนของตนเองกับการต่อสู้กับปัญหาความยากจนของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศกำลังเผชิญอยู่และเพื่อเป็นการเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในด้าน การเรียนรู้การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่มเพื่อการแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง จึงจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองขึ้นเพื่อให้ประชาชนในหมู่บ้านชุมชนและวิสาหกิจขนาดเล็กในครัวเรือนนำไปประกอบอาชีพสร้างงานสร้างรายได้ลดรายจ่ายตลอดทั้ง บรรเทาความจำเป็นฉุกเฉินเร่งด่วนและยังเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศสร้างภูมิคุ้มกันนำไปสู่ การพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านชุมชนอย่างยั่งยืนต่อไป (ขจรจิต แสงอ่อน, 2554 : 16-17)

กองทุนหมู่บ้านจึงนับเป็นทางเลือกที่ประชาชนให้ความมุ่งหวังมากที่สุดที่จะนำมาซึ่งเงินทุนหมุนเวียนในการประกอบกิจกรรมอาชีพ ในขณะที่เดียวกันประชาชนส่วนหนึ่งยังมีความเดือดร้อนและมีความจำเป็นต้อง ใช้เงินหมุนเวียนโดยด่วน จึงไม่สามารถหลีกเลี่ยงการเงินนอกระบบที่มีการเรียกเก็บคืนต่อวัน ซึ่งนับเป็นเรื่องที่ คอยซ้ำเติมคนจนที่หาเช้ากินค่ำ ดังนั้น นโยบายเร่งด่วนอีกอย่างหนึ่งของรัฐบาลที่มุ่งหวังเข้ามาแก้ไขปัญหาได้ จัดโครงการธนาคารประชาชนหรือธนาคารคนจนขึ้นโดย มีเป้าหมายอยู่ที่การปล่อยกู้ให้แก่ประชาชนรายย่อยที่ ต้องการลงทุนในธุรกิจส่วนตัวแต่ไม่มีทุนรอนเริ่มต้นและไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันเพื่อขอกู้เงินจากธนาคาร การ บริหารกองทุนแต่ละกองทุนจะบริหารโดยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านซึ่งได้มาจากตัวแทนตามประชาชนที่ ชาวบ้านเลือกขึ้นมาขึ้นว่าเป็นการสร้างความเป็นเจ้าของและมีส่วนร่วมกัน และให้รู้สึกว่าเงินที่ชาวบ้านต้อง รักษาเอาไว้ของส่วนร่วมในชุมชนและยังก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ชุมชนของตนเองนั่นก็คือ จุดเด่นของกอง ทุนหมู่บ้าน (พรพิมล เฉลิมมีประเสริฐ, 2554 : 172 - 173)

ในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านได้กระจายอำนาจให้ชุมชนเป็นผู้รับผิดชอบโดยมีกลไกสำคัญใน การนำนโยบายจากรัฐบาลไปปฏิบัติให้บรรลุผลได้แก่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านทำหน้าที่บริหารจัดการเงิน กองทุน ออกระเบียบข้อบังคับ รับสมาชิกกองทุนและจัดทำทะเบียนสมาชิก สํารวจและจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับ อาชีพ พิจารณาการให้กู้เงิน จัดทำนิติกรรมสัญญา จัดประชุมสมาชิกกองทุน และจัดทำบัญชีและส่งมอบเงิน ที่ได้รับการจัดสรรคืนให้แก่กองทุนซึ่งจากหน้าที่ดังกล่าวคณะกรรมการกองทุนมีภารกิจที่จะต้องปฏิบัติตั้งแต่ เริ่มเตรียมความพร้อมของหมู่บ้านการบริหารเงินกองทุนหมู่บ้านให้เป็นไปอย่างถูกต้องตามระเบียบการจัดสรร ผลประโยชน์ให้เกิดความเป็นธรรมและทั่วถึงแก่ประชาชนในหมู่บ้าน รวมทั้งต้องบริหารจัดการกองทุนให้บรรลุ ตามวัตถุประสงค์ของกองทุนที่ได้กำหนดไว้ (ศรีนพร จำเนียรพรหม, 2551 : บทนำ)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการกองทุนสัจจะออมทรัพย์ในเขตพื้นที่ตำบลจรเข้มาก อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารจัดการกองทุนสัจจะออมทรัพย์ในเขตพื้นที่ตำบลจรเข้มาก

อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การสัมภาษณ์ โดยคณะผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย เพื่อซักถามข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค โดยคณะผู้วิจัยจะอ่านคำถามแต่ละข้อ พร้อมทั้งกรอกรายละเอียดแทนกลุ่มเป้าหมาย หลังจากนั้นจะมีการตรวจสอบความถูกต้อง และทบทวนรายละเอียดอีกครั้งว่าเป็นไปตามที่ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ตอบหรือไม่ หากมีข้อผิดพลาดจะทำการแก้ไขทันที
2. การสนทนากลุ่ม โดยคณะผู้วิจัยได้มีการนัดหมายให้กลุ่มเป้าหมายมารวมตัวกัน ณ บ้านกำนันบ้านจรเข้มาก เพื่อซักถามข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการ และรูปแบบการจัดการกองทุนสัจจะออมทรัพย์ เพื่อหาข้อมูลที่ต้องการ ตรงประเด็นและนำข้อมูลที่ได้มาสร้างเป็นรูปแบบการบริหารจัดการกองทุนสัจจะออมทรัพย์บ้านจรเข้มาก

ผลการวิจัย

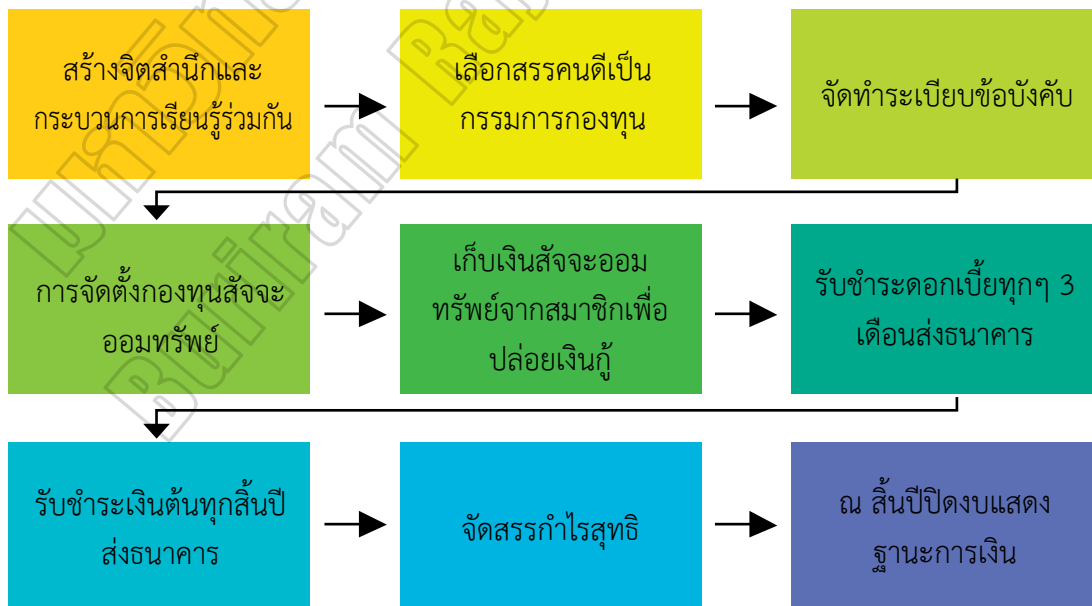
การวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการกองทุนสัจจะออมทรัพย์ในเขตพื้นที่ตำบลจรเข้มาก อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ สามารถสรุปผลได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการกองทุนสัจจะออมทรัพย์ บ้านจรเข้มาก พบว่า การบริหารจัดการกองทุนสัจจะออมทรัพย์คณะกรรมการมีการดำเนินงานเป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนสัจจะออมทรัพย์ ซึ่งการดำเนินงานสำเร็จไปตามเป้าหมายที่คณะกรรมการได้ตั้งไว้ ระหว่างการดำเนินงานอาจมีปัญหาและอุปสรรคการบริหารจัดการกองทุนสัจจะออมทรัพย์ 3 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการบริหารจัดการกองทุนสัจจะออมทรัพย์ พบว่า สมาชิกบางคนมีการส่งเงินกองทุนช้ากว่ากำหนด ซึ่งทำให้คณะกรรมการไม่สามารถนำเงินไปส่งให้ทางธนาคารได้ต้องรอเก็บรวบรวมให้ครบตามจำนวนสมาชิก และการนัดประชุมสมาชิกกองทุนสัจจะออมทรัพย์สมาชิกมาประชุมไม่ครบทำให้สมาชิกไม่รับรู้ข่าวสารที่ประธานกองทุนสัจจะออมทรัพย์ได้ชี้แจง 2) ด้านสมาชิก พบว่า สมาชิกมีจำนวนเพิ่มขึ้น ความต้องการกู้ยืมเงินก็เพิ่มมากขึ้น จึงเป็นปัญหาเรื่องการเงินของกองทุนเมื่อถึงเวลาที่ต้องจ่ายเงินกู้และสวัสดิการ นอกจากนี้การเสนอแต่งตั้งกรรมการชุดใหม่ส่วนใหญ่ไม่มีใครอยากเป็นกรรมการ ทำให้ไม่มีคนใหม่ๆ เข้ามาเป็นคณะกรรมการ จะมีแต่คณะกรรมการชุดเดิมที่หมุนเวียนในการดำเนินงาน และ 3) ด้านแหล่งเงินทุน พบว่า แหล่งเงินที่ไหลเข้าสู่กองทุนสัจจะออมทรัพย์มีเพียงช่องทางเดียวคือ เงินออมสัจจะขั้นต่ำเดือนละ 20 บาท ที่สมาชิกต้องส่งเข้ากองทุน โดยยังไม่มีเงินสมทบจากรัฐบาลผ่านโครงการสนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชน นอกจากนั้น ยังไม่พบแนวคิดใหม่ในการหารายได้เข้าสู่กองทุน

2. ผลการศึกษาหารูปแบบการบริหารจัดการกองทุนสัจจะออมทรัพย์บ้านจรเข้มาก พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการกองทุนสัจจะออมทรัพย์ต้องเริ่มจากการสร้างจิตสำนึก และกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน ดังนี้

1) เป็นคนมีความซื่อสัตย์ต่อกัน 2) มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม 3) มีความรับผิดชอบร่วมกัน 4) มีความเห็นอกเห็นใจกัน และ 5) มีความไว้วางใจกัน เป็นต้น

การเลือกสรรคนดีเป็นกรรมการจะจัดเวทีชาวบ้านเพื่อเลือกบุคคลที่เหมาะสม มีความรู้ ความสามารถ และความชำนาญไม่ว่าชายหรือหญิงเป็นคณะกรรมการกองทุน จำนวนไม่น้อยกว่า 9 คน แต่ไม่เกิน 15 คน การจัดทำระเบียบข้อบังคับเมื่อดำเนินการเลือกคณะกรรมการกองทุนแล้วคณะกรรมการกองทุนและประชาชนร่วมกันจัดทำระเบียบข้อบังคับ หลักเกณฑ์ และวิธีการเกี่ยวกับการบริหารกองทุนสัจจะออมทรัพย์เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชนและสอดคล้องกับการดำเนินงานของคณะกรรมการแล้วนำเสนอในที่ประชุม สมาชิกยอมรับแล้วคณะกรรมการจะประชุมชี้แจง และ ส่งอำเภอ การจัดตั้งกองทุนสัจจะออมทรัพย์จะทำระเบียบข้อบังคับ หลักเกณฑ์ และวิธีการบริหารจัดการกองทุนสัจจะออมทรัพย์แล้วคณะกรรมการและสมาชิกจะต้องร่วมกันดำเนินการตามที่วางไว้ เช่น การรับสมาชิก การระดมทุน การจัดทำระบบบัญชี การจัดระบบตรวจสอบ การแบ่งหน้าที่การรับผิดชอบของคณะกรรมการกองทุน สมาชิกทำการออมเงินสัจจะออมทรัพย์ทุกเดือน เพื่อทำการปล่อยเงินกู้ คณะกรรมการจะทำการปล่อยเงินกู้เมื่อตรวจสอบเอกสารของสมาชิกครบถ้วน และสมาชิกสามารถกู้เงินได้ไม่เกินคนละ 6,500 บาท แล้วแต่กรณีที่คณะกรรมการเห็นสมควร แต่ถ้าเกิน 6,500 บาท คณะกรรมการกองทุนสัจจะออมทรัพย์ต้องเรียกประชุมสมาชิกให้สมาชิกร่วมกันพิจารณาว่าสมควรให้หรือไม่ แต่ถ้าต่ำกว่า 6,500 บาท คณะกรรมการสามารถอนุมัติเงินได้เลย เมื่อถึงกำหนดส่งเงินกู้คณะกรรมการจะรับชำระดอกเบี้ยทุกๆ 3 เดือน แล้วนำส่งธนาคาร แต่เงินต้นจะรับชำระทุกสิ้นปีแล้วนำส่งธนาคาร ณ วันสิ้นปีคณะกรรมการจะนำกำไรมาจัดสรร ดังนี้ 1) เงินปันผลคืนสมาชิก 50% 2) เงินเฉลี่ยคืนผู้กู้ 5% 3) เงินตอบแทนคณะกรรมการ 30% 4) เงินบำรุงกลุ่ม 5% 5) เงินทุนสาธารณประโยชน์ 10% และคณะกรรมการจะทำการปิดงบแสดงฐานะการเงินดังรูปภาพที่ 1

รูปภาพที่ 1 รูปแบบการบริหารจัดการกองทุนสัจจะออมทรัพย์บ้านจรเข้มาก

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการกองทุนสัจจะออมทรัพย์ในเขตพื้นที่ตำบลจรเข้มาก อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการกองทุนสัจจะออมทรัพย์บ้านจรเข้มาก พบว่า การบริหารจัดการกองทุนสัจจะออมทรัพย์ คณะกรรมการมีการดำเนินงานเป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ ซึ่งการดำเนินงานสำเร็จไปตามเป้าหมายที่คณะกรรมการได้ตั้งไว้ ระหว่างการดำเนินงานอาจมีปัญหาและอุปสรรคการบริหารจัดการกองทุนสัจจะออมทรัพย์ 3 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการบริหารจัดการกองทุนสัจจะออมทรัพย์ พบว่า สมาชิกบางคนมีการส่งเงินกองทุนช้ากว่ากำหนด ซึ่งทำให้คณะกรรมการไม่สามารถนำเงินไปส่งให้ทางธนาคารได้ต้องรอเก็บรวบรวมให้ครบตามจำนวนสมาชิก และการนัดประชุมสมาชิกกองทุนสัจจะออมทรัพย์สมาชิกมาประชุมไม่ครบทำให้สมาชิกไม่รับรู้ข่าวสารที่ประธานกองทุนสัจจะออมทรัพย์ได้ชี้แจง 2) ด้านสมาชิก พบว่า สมาชิกมีจำนวนเพิ่มขึ้น ความต้องการกู้ยืมเงินก็เพิ่มมากขึ้น จึงเป็นปัญหาเรื่องการเงินของกองทุนเมื่อถึงเวลาที่ต้องจ่ายเงินกู้ นอกจากนี้การเสนอแต่งตั้งกรรมการชุดใหม่ส่วนใหญ่ไม่มีใครอยากเป็นกรรมการ ทำให้ไม่มีคนใหม่ๆ เข้ามาเป็นคณะกรรมการจะมีแต่คณะกรรมการชุดเดิมที่หมุนเวียนในการดำเนินงาน และ 3) ด้านแหล่งเงินทุน พบว่า แหล่งเงินทุนที่ไหลเข้าสู่กองทุนสัจจะออมทรัพย์มีเพียงช่องทางเดียวคือ เงินออมสัจจะขึ้นต่ำเดือนละ 20 บาท ที่สมาชิกต้องส่งเข้ากองทุน โดยยังไม่มีเงินสมทบจากรัฐบาลผ่านโครงการสนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชน นอกจากนั้นยังไม่พบแนวคิดใหม่ในการหารายได้เข้าสู่กองทุน เนื่องจากคณะกรรมการกองทุนบ้านจรเข้มาก และสมาชิกกองทุนส่วนใหญ่ทำอาชีพเกษตรกร ทำไร่ ทำสวน จึงไม่ค่อยมีเวลาทำให้ไม่สามารถมาประชุมได้ในบางครั้ง และมีการส่งเงินคืนกองทุนช้าเพราะผลผลิตที่ได้ไม่ตรงตามเป้า ผลผลิตเสียหาย ทำให้ขาดทุน ไม่มีเงินหมุนเวียนในการเกษตรหรือหมุนเวียนเงินไม่ทัน ทำให้ไม่มีเงินที่จะส่งคืนกองทุนได้ตามกำหนด ในบางกรณีอาจยืมเงินนอกระบบ เพื่อนำมาจ่ายให้กองทุน ทำให้เกิดหนี้นอกระบบ และในการเลือกตั้งคณะกรรมการของทุกครั้งที่ผ่านมา ไม่ค่อยมีคนรุ่นใหม่อยากเข้ามาเป็นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน จึงมีแต่คนเดิมๆ ทำให้ไม่เกิดองค์ความรู้ใหม่ๆ และการพัฒนาสิ่งใหม่ๆ ในอนาคต สอดคล้องกับงานวิจัยของ แสงวิทยา ชินวงศ์ (2554 : บทคัดย่อ) พบว่า สมาชิกไม่ชำระหนี้ที่กู้ยืมตรงตามที่กำหนดเวลาด้านศักยภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านมีการส่งเจ้าหน้าที่เข้ารับการฝึกอบรมมีเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในการให้ความรู้เรื่องกองทุนหมู่บ้านมีการนำรายได้จากการดำเนินงานกองทุนไปใช้ในสาธารณประโยชน์ มีการประกาศผลการดำเนินงานในแต่ละปีให้ประชาชนทราบซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีศักยภาพในการบริหารจัดการที่ดีแต่ไม่มีศักยภาพในด้านบุคลากรที่มีความรู้และความชำนาญเฉพาะด้านซึ่งวิเคราะห์ได้จากการที่เจ้าหน้าที่ที่ไม่มีความรู้ด้านบัญชีโดยตรง สอดคล้องกับงานวิจัยของอิสราภาพ คำฟู (2555 : บทคัดย่อ) พบว่า ปัญหาในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ตำบลบ้านพิ้อ อำเภอบ้านหลวง จังหวัดน่าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้าและด้านการประเมินผลเป็นปัญหาระดับปานกลาง ส่วนด้านกระบวนการ เป็นปัญหาน้อย และแนวทางในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ได้แก่ ควรมีการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการเมื่อครบวาระการดำรงตำแหน่ง 2 ปี ให้กรรมการกองทุนเสนอสมาชิกซื้อคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ในกลุ่มกองทุน และควรเปลี่ยนแปลงกำหนดส่งเงิน

กั๊ยมจากเดือนพฤศจิกายน เป็นเดือนธันวาคม และสอดคล้องกับงานวิจัยของกมลลักษณ์ ดิษยนันท์ (2551 : บทคัดย่อ) พบว่า ปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการกองทุนหมู่บ้านของสมาชิกและคณะกรรมการส่วนใหญ่ คือ เงินกองทุนไม่เพียงพอควรปรับเพิ่มให้เหมาะสมกับขนาดของหมู่บ้านอัตราดอกเบี้ยสูงระยะเวลาการกั๊ยมสั้นไป ควรปรับลดอัตราดอกเบี้ย และ ขยายเวลาการกั๊ยมตามลักษณะโครงการ คณะกรรมการยังขาดเงินในการบริหารจัดการและค่าตอบแทนควรมีการจัดสรรเงินในการบริหารจัดการค่าตอบแทนหรือเบี้ยเลี้ยงให้แก่คณะกรรมการให้เพียงพอเพื่อเป็นสิ่งจูงใจ ในการปฏิบัติงานควรจัดเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมาดูแลช่วยเหลือเป็นระยะๆ ควรมีระยะเวลาในการศึกษาข้อมูลก่อนการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน และควรมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขยายผลของกองทุนหมู่บ้าน เช่น ส่งเสริมอาชีพ และจัดหาตลาดผลผลิต เป็นต้น

2. รูปแบบการบริหารจัดการกองทุนสัจจะออมทรัพย์บ้านจระเข้มาก พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการกองทุนสัจจะออมทรัพย์ มีดังนี้ 1) สร้างจิตสำนึกและกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน 2) เลือกสรรคนดีเป็นกรรมการ 3) จัดทำระเบียบข้อบังคับ 4) การจัดตั้งกองทุนสัจจะออมทรัพย์ 5) เก็บเงินออมสัจจะจากสมาชิกเพื่อปล่อยเงินกู้ 6) รับชำระดอกเบี้ยทุกๆ 3 เดือนส่งธนาคาร 7) รับชำระเงินต้นทุกสิ้นปีส่งธนาคาร 8) จัดสรรกำไรสุทธิ และ 9) ณ สิ้นปีปิดงบแสดงฐานะการเงิน เนื่องจากคณะกรรมการกองทุนสัจจะออมทรัพย์ มีการเข้าร่วมประชุมในระดับหมู่บ้านในระดับอำเภออย่างต่อเนื่องและยังมีการประชุมประจำปี เพื่อพัฒนาความรู้ของคณะกรรมการกองทุนสัจจะออมทรัพย์และสมาชิกกองทุนสัจจะออมทรัพย์ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายกองทุน กฎระเบียบ กฎกติกาของกองทุนสัจจะออมทรัพย์ รวมทั้งเรียนรู้วิธีการดำเนินงานของคณะกรรมการ และมีการอบรมให้คำแนะนำในการพัฒนาการเรียนรู้ของคณะกรรมการกองทุนสัจจะออมทรัพย์รุ่นใหม่ ให้เข้าใจวิธีในการดำเนินงาน มีความเคารพในหน้าที่ของคณะกรรมการ มีการดำเนินการตามที่รัฐบาลได้กำหนดไว้ ทำตามระเบียบข้อบังคับและกฎระเบียบต่างๆ เพื่อให้การบริหารจัดการกองทุนสัจจะออมทรัพย์เป็นไปตามวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของชัยณรงค์ ช้องสาย (2551 : บทคัดย่อ) พบว่า รูปแบบการกั๊ยมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ของชุมชนอุดมสุขพัฒนา ได้ข้อสรุปดังนี้ ในด้านการบริหารจัดการโดยเน้นการกั๊ยมเพื่อเพิ่มรายได้หรือการประกอบอาชีพพร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขข้อบังคับระเบียบให้สอดคล้องกับความเป็นจริงและธรรมาภิบาลให้สมาชิกมีความตระหนักถึงภาระที่ต้องรับผิดชอบ ด้านกรรมการ มีการแบ่งแยกบทบาทหน้าที่กันชัดเจน การเป็นแบบอย่างที่ดี และศึกษาหาความรู้ เพิ่มทักษะให้กับตัวเองตลอดเวลา และด้านสมาชิกจะเน้นการมีส่วนร่วม ความเป็นเจ้าของกองทุนและการวางแผนที่ดีตั้งแต่เริ่มกั๊ม ตลอดถึงการชำระคืนโดยยึดแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับงานวิจัยของวีระพงษ์ เอ่งฉ้วน (2553 : บทคัดย่อ) พบว่า การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน มีการวางแผน การบริหารจัดการกองทุนเพื่อให้กองทุนบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ มีการจัดองค์การ ให้กรรมการเข้าใจภารกิจและวัตถุประสงค์มีการบริหารงานบุคคลการมอบหมายงานให้ เหมาะสม การอำนวยความสะดวกในการกั๊ยมเงินจนถึงการอนุมัติการประสานงานเป็นการเชื่อมโยงของงาน แต่ละฝ่ายเข้าด้วยกัน เพื่อลดขั้นตอนการทำงานไม่ให้ง่ายยาก การรายงานผลการปฏิบัติงานเป็นการ รายงานของการปฏิบัติของฝ่ายต่างๆ การงบประมาณ มีการป้องกันความสูญเสียในการปล่อยเงินกู้ จุดเด่นของการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน คือ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีความซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใสในการทำงาน สมาชิกกองทุนมีความเชื่อมั่น และสอดคล้องกับงานวิจัยของวัฒนา มีพร้อม (2554 : 13) พบว่า รูปแบบของการมีส่วนร่วม

ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) มีส่วนร่วมในการศึกษาค้นคว้าปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน ตลอดจนความต้องการของชุมชน 2) ร่วมคิดค้นและหาวิธีการเพื่อแก้ปัญหาของชุมชนหรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนหรือสนองความต้องการของชุมชน 3) ร่วมตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม 4) ร่วมปฏิบัติตามนโยบายแผนงานโครงการและกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ และ 5) ร่วมควบคุมติดตามประเมินผลและร่วมบำรุงรักษาโครงการและกิจกรรมที่ได้ทำไปทั้งโดยเอกชนและรัฐบาล ให้ใช้ประโยชน์ได้ตลอดไป

สรุปผล

การศึกษารูปแบบการบริหารจัดการกองทุนสัจจะออมทรัพย์ในเขตพื้นที่ตำบลจรเข้มาก อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นการศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน และรูปแบบการบริหารจัดการกองทุนสัจจะออมทรัพย์ ซึ่งรูปแบบการบริหารจัดการกองทุนสัจจะออมทรัพย์บ้านจรเข้มาก เป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง อาจมีการเปลี่ยนแปลงระเบียบข้อบังคับของกองทุนสัจจะออมทรัพย์บ้านจรเข้มากบางส่วนให้เข้ากับบริบทของชุมชน และระหว่างการทำงานอาจมีปัญหาและอุปสรรคการบริหารจัดการกองทุนสัจจะออมทรัพย์ 3 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการบริหารจัดการกองทุนสัจจะออมทรัพย์ พบว่าสมาชิกบางคนมีการส่งเงินกองทุนช้ากว่ากำหนด ซึ่งทำให้คณะกรรมการไม่สามารถนำเงินไปส่งให้ทางธนาคารได้ต้องรอเก็บรวบรวมให้ครบตามจำนวนสมาชิก และการนัดประชุมสมาชิกกองทุนสัจจะออมทรัพย์สมาชิกมาประชุมไม่ครบทำให้สมาชิกไม่รู้ข่าวสารที่ประธานกองทุนสัจจะออมทรัพย์ได้ชี้แจง 2) ด้านสมาชิก พบว่าสมาชิกมีจำนวนเพิ่มขึ้น ความต้องการกู้ยืมเงินก็เพิ่มมากขึ้น จึงเป็นปัญหาเรื่องการเงินของกองทุนเมื่อถึงเวลาที่ต้องจ่ายเงินกู้และสวัสดิการ นอกจากนี้การเสนอแต่งตั้งกรรมการชุดใหม่ส่วนใหญ่ไม่มีใครอยากเป็นกรรมการทำให้ไม่มีคนใหม่ๆ เข้ามาเป็นคณะกรรมการจะมีแต่คณะกรรมการชุดเดิมที่หมุนเวียนในการดำเนินงาน และ 3) ด้านแหล่งเงินทุน พบว่า แหล่งเงินที่ไหลเข้าสู่กองทุนสัจจะออมทรัพย์มีเพียงช่องทางเดียวคือ เงินออมสัจจะขั้นต่ำเดือนละ 20 บาท ที่สมาชิกต้องส่งเข้ากองทุน โดยยังไม่มีเงินสมทบจากรัฐบาลผ่านโครงการสนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชน นอกจากนี้ ยังไม่พบแนวคิดใหม่ในการหารายได้เข้าสู่กองทุน ดังนั้น กองทุนสัจจะออมทรัพย์ควรมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนเกี่ยวกับแหล่งเงินทุน การให้ความรู้ด้านทางการเงิน และการจัดทำงบการเงินให้กับคณะกรรมการ ควรสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนสัจจะออมทรัพย์ให้กับคณะกรรมการและสมาชิกกองทุนอยู่เสมอ และควรมีการสร้างกิจกรรมให้สมาชิกได้มีส่วนร่วมกับทางกองทุนสัจจะออมทรัพย์ ซึ่งจะช่วยให้สมาชิกทุกคนรู้สึกเป็นเจ้าของกองทุน พร้อมทั้งช่วยกันดูแลและพัฒนาให้มีความมั่นคงและยั่งยืนต่อไป

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 คณะกรรมการกลุ่มสามารถนำรูปแบบที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาการบริหารจัดการกองทุนสัจจะออมทรัพย์ให้มั่นคงต่อไป

1.2 คณะกรรมการกลุ่มสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการส่งเสริมการบริหารจัดการกองทุนสัจจะออมทรัพย์ เช่น ส่งเสริมให้สมาชิกกองทุนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วม และการพัฒนากองทุนอย่างแท้จริง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต

2.1 ควรศึกษารูปแบบการบริหารจัดการกองทุนสัจจะออมทรัพย์ในพื้นที่ต่างๆ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขในการบริหารจัดการกองทุนสัจจะออมทรัพย์ต่อไป

2.2 ควรศึกษาเจาะลึกถึงแหล่งที่มาของเงินที่สมาชิกลำบากชำระคืนให้กับกองทุนสัจจะออมทรัพย์ ว่าสมาชิกมีความสามารถชำระคืนด้วยตนเองโดยไม่ต้องไปกู้ยืมเงินจากภายนอก

เอกสารอ้างอิง

กมลลักษณ์ ดิษยพันธ์. (2551). **ศักยภาพและปัญหาในการจัดการกองทุนหมู่บ้านใน**

จังหวัดเชียงใหม่. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ร.ม. (รัฐศาสตร์). เชียงใหม่ :มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ขจรจิต แสงอ่อน. (2554). **ประสิทธิผลการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน**

และชุมชนเมือง : กรณีศึกษาตำบลดงมะยาง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดอำนาจเจริญ.

วิทยานิพนธ์ ร.บ.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์). ชัยภูมิ : มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.

ชัยณรงค์ ช้องสาย. (2551). **รูปแบบการกักตุนกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติของกองทุน**

หมู่บ้านชุมชนอุดมสุขพัฒนา หมู่ที่ 10 ตำบลนครสวรรค์ อำเภอมือง จังหวัด

นครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ยุทธศาสตร์การพัฒนา). นครสวรรค์ :

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

พรพิมล เฉลิมมีประเสริฐ. (2554). **การบริหารจัดการเงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้าน เพื่อการพัฒนาครอบครัว**

และชุมชนอย่างยั่งยืน จังหวัดมหาสารคาม. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 5(2) : 172 - 173.

วัฒนา มีพร้อม. (2554). **การพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านตลาดพัฒนา**

อำเภอบึงสามพัน จังหวัดศรีสะเกษ. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (บริหารการศึกษา). มหาสารคาม

: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- วีระพงษ์ เองฉ้วน. (2553). การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง บ้านสมิหลัง ตำบล
แหลมสัก อำเภอบ้านนา จังหวัดกระบี่. วิทยานิพนธ์ รพ.ม. (การบริหารทั่วไป). ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศรินพร จำเนียรพรหม. (2551). ความรู้ในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านความรู้
และความพึงพอใจของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม.
การศึกษาค้นคว้าอิสระ. บธ.ม. (บริหารธุรกิจ). เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- แสงวิทยา ชินวงศ์. (2554). การบริหารกองทุนหมู่บ้าน ตำบลโง้ง อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี.
การศึกษาค้นคว้าอิสระ รพ.ม. (การปกครองท้องถิ่น). ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อิสรภาพ คำฟู. (2555). ปัญหาและแนวทางการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ตำบลบ้านพี่ อำเภอ
บ้านหลวง จังหวัดน่าน. วิทยานิพนธ์ รพ.ศ. (การบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและ
ชนบท). อุดรดิตต์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตต์.